

Motion till riksdagen 2013/14:So248

av **Andreas Carlson (KD)**

Förebygg självmord

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att intensifiera arbetet för att förebygga självmord.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av kommunala handlingsplaner.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att synliggöra unga mäns självmord.

Motivering

I Sverige begick 1 523 personer självmord under 2012. Det innebär att antalet ökade något, men sett i ett längre perspektiv har antalet självmord minskat. Ökningen 2012 säger inget om ett eventuellt trendbrott i denna utveckling. I åldersgruppen 15–24 var det 147 personer som tog sina liv. Forskningen bör ännu mer inriktas på att studera de bakomliggande orsakerna till självmord. Psykisk ohälsa, alkohol och andra drogers inverkan, ungdomars upplevda otrygghet och andra faktorer måste tas på ännu större allvar. Det finns inga enkla lösningar, men det är viktigt att det konstaterandet inte lamslår utan i stället motiverar till att söka lösningar och en förståelse för unga människors livssituationer.

Att minska förekomsten av självskadande beteende, självmordsförsök och självmord hos barn och unga är ett av delmålen i regeringens handlingsplan PRIO psykisk ohälsa – plan för riktade insatser inom området psykisk ohälsa 2012–2016. Enligt överenskommelsen Stöd till riktade insatser inom området psykisk ohälsa 2013 mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting framgår att SKL ska få 10 miljoner kronor för att med hjälp av it-baserade lösningar utveckla tillgänglighet och kvalitet i hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens insatser till både barn och unga och personer med omfattande eller komplicerad psykisk ohälsa. Regeringen och Sveriges Kommuner och

Fel! Okänt namn på

Landsting har enats om en satsning för att utveckla och samordna insatserna för att minska antalet unga med självskadebeteende. Satsningen ska slutredovisas den 1 oktober 2014. Det är mycket positivt att regeringen arbetar aktivt med frågorna men arbetet med självmordsprevention behöver intensifieras ytterligare.

Handlingsplaner för att förebygga självmord

Det är viktigt med lokalt utformade handlingsplaner som klargör ansvarsfördelningen. I exempelvis Jönköping har samverkan kommit långt mellan de aktörer som är berörda när det gäller arbete med att förebygga självmord. Där bedriver sjukvården, polisen och räddningstjänsten tillsammans med SOS Alarm gemensamma insatser/utryckningar vid akut risk för självmord. Sådan samverkan behövs i hela landet.

Synliggör de unga människors självmord

Av de 1 523 självmord som begicks under år 2012 utfördes 1 072 av män och 451 av kvinnor. Att män avslutar sina liv i den utsträckningen måste uppmärksammas mer. Det bör utredas hur det kan skapas miljöer för unga män som mår dåligt där de kan få hjälp med de problem som i dag ofta tystas ned och hålls gömda.

Information om ungdomars hälsa

Att vuxenvärlden tidigt ser och identifierar barn och unga med psykiska problem är avgörande för att snabbt kunna sätta in rätt stöd. Regeringens satsningar på en förstärkt elevhälsa är mycket bra. Behovet av att se varningssignalerna gäller dock inte enbart skolpersonalen. Även föräldrar behöver ha större kunskap om psykisk ohälsa. Varje ung människa som avslutar sitt liv genom självmord är ett allvarligt problem och ett misslyckande för hela samhället. För att skapa förutsättningar för föräldrar att se varningssignaler i tid, bör man överväga och undersöka nya sätt att nå ut med information till föräldrar med barn i åldrarna 10–18 år. Socialstyrelsen fick i uppdrag att under år 2009 redovisa ett informationsmaterial med syfte att öka kunskapen om självmord i befolkningen. Detta och liknande initiativ är mycket positiva och det finns all anledning att samordna den samlade kunskapen.

På flertalet ”communities” på internet finns såväl självskadeklubbar som diskussionsgrupper för självmordsmetoder. Vilken roll ungdomars allt mer frekventa användande av informationsteknologi har för påverkan på den psykiska hälsan bör utredas och vara en del av informationsmaterialet. Den 1 januari 2011 bildades Statens medieråd med uppdraget att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare och skydda dem från skadlig mediepåverkan. Förordning 2010:1923 med instruktion för Statens medieråd slår fast

Fel! Okänt namn på

att myndigheten ska följa medieutvecklingen när det gäller barn och unga samt sprida information och ge vägledning om barns och ungas mediasituation. Inom ramen för arbetet bör Statens medieråd särskilt beakta problemen med självskadeklubbar, instruktionsguider för självmord och andra destruktiva internetsidor som finns lättillgängliga för barn och unga.

Stockholm den 30 september 2013

Andreas Carlson (KD)